

6. napirend

Határozati javaslat
Gávavencsellő Nagyközség Önkormányzat Képviselő-testületének
/2022.(.....) határozata
a „Kicsi Kincs” Biztos Kezdet Gyerekház működéséről, szakmai tevékenységéről és
a végleges helyszín felújításáról szóló beszámoló elfogadásáról

Gávavencsellő Nagyközség Önkormányzat Képviselő-testülete a „Kicsi Kincs” Biztos Kezdet Gyerekház működéséről, szakmai tevékenységéről és a végleges helyszín felújításáról szóló beszámolót elfogadta.

Köszönetét és elismerését fejezi ki az intézmény szakmai vezetőjének és dolgozóinak lelkiismeretes áldozatkész munkájukért.

20.2-02-10

Úy BT

POLGÁRMESTERI HIVATAL GÁVAVENCSELLŐ	
20.2-02-10	
Érkezett:	
Sorszám: GU/542-1/	Melléklet
Előszám: db
	Ügyintéző:

B E S Z Á M O L Ó

a „Kicsi Kincs” Biztos Kezdet Gyerekház
működéséről, szakmai tevékenységéről
és a végleges helyszín felújításáról

Készítette:

Türk Mária
szakmai vezető

Beszámoló

a „Kicsi Kincs” Biztos Kezdet Gyerekház működéséről, szakmai tevékenységéről és a végleges helyszín felújításáról

A Biztos Kezdet Gyerekházakról, illetve magáról a kezdeményezésről, a mögöttes filozófiáról és az elméleti-kutatási háttérről több részletes tanulmány, elemzés, szakmai dokumentum készült a program hazai megjelenése óta. Ezek összességében részletes képet adnak a Biztos Kezdetről, annak számos aspektusáról. Célja az, hogy vázlatosan bemutassa azt a szolgáltatást, amely Magyarországon – rendszerszinten tulajdonképpen egyedülként – a hátrányos helyzetű (elsősorban kisteleptülésen élő) gyerekek koragyerekkori képességgondozását célozza. Ez a Biztos Kezdet Gyerekház, amelynek fontos jellemzője, hogy (elsősorban EU-s és Norvég Alap) finanszírozású projektként indult a 2000-es évek közepén, majd 2013-ban – gyermekjóléti alapellátásként – bekerült a gyermekvédelmi törvénybe. A Biztos Kezdet filozófiája és megvalósítási gyakorlata nem magyar találmány. A mintát az Egyesült Királyságban még az 1990-es évek végén indított „Sure Start Program” adta. Olyan adaptációról van tehát szó, amely a családi hátrányokat, a rossz szocio-ökonómiai helyzetet igyekszik kompenzálni a legkorábbi életévekben, igazodva a magyarországi viszonyokhoz. A kezdeményezés mindenképpen fontos és szükséges. Törvénybe emelése és költségvetési finanszírozása mérföldkönek tekinthető, ugyanakkor az eddigi tapasztalatok és statisztikák alapján az eredmények és a hatások egyelőre kérdésesek.

Gosta Esping Andersen dán szociológus szerint, akinek nevéhez fűződik többek között a gyermekközpontú társadalmi beruházási stratégia kidolgozása, „az emberek életésélyeinek fő mozgatóereje gyermekkoruk családi viszonyain alapul. **Minden bizonyíték azt támasztja alá, hogy a (korai) gyermekkor az a kritikus pont, ahol az emberek életésélyei megalapozódnak.**

Ma Magyarországon országszerte több, mint 200 Gyerekház működik, melyek célja fenntartótól függetlenül, (önkormányzat, alapítvány, egyház.) hogy minden gyerek képes legyen képességeinek legteljesebb kibontakoztatására, bárhol is éljen az országban és közel egyenlő eséllyel induljon, mikor megkezd az iskolát. Fontos, hogy a gyerekek olyan tapasztalatokra tegyenek szert, melyek megalapozzák a későbbi biztos ismeretszerzést, tudást.

Tapasztalati és mérési adatok mutatják, hogy a nagyfokú szegénység, a pszicho-szociális depriváció olyan mértékű, komplex elmaradást okoz az egyének és a családok életében, amely generációkon keresztül húzódó visszafordíthatatlan folyamattá dagadhat. A megerősödő hátrányos helyzet jellemzővé válik, és az egyénekre, a családokra, a lakóhelyi kis és nagyobb közösségekre egyaránt hatással van. A gyerekházak általában hátrányos helyzetű térségben, településen, vagy nagyobb település szegregátumában vannak. Ezeket a területeket olyan mutatók jellemzik, mint például a magas szegénységi arány, rossz egészségi mutatók, alacsony iskolázottság, magas munkanélküliség.

A koragyerekkori élet a személyiség egészének fejlődését meghatározza például: - az idegrendszeri fejlődés alapjait, sőt annak későbbi fejleszthetőségét, - a szülő-gyermek kapcsolati mintát, amely egy életen keresztül alapja lesz minden szociális viszonyrendszerünknek, - a korai gyerekkor tapasztalatait, a családi hatásokat, az értékrendünk alapjait, amelyek a későbbi iskolai, serdülőkori, sőt felnőttkori beilleszkedési, magatartási problémák gyökerei is egyben.

A kisgyermek életkoruk, fokozott kiszolgáltatottságuk miatt különös odafigyelést igényelnek. A gyerekek születésüktől fogva tanulnak, kommunikálnak, felfedezik a világot, de ehhez a felnőttekkel való szoros és értő kapcsolatra van szükség.

A Biztos Kezdet Gyerekházak működtetésének, így a Gávavencsellői „Kicsi Kincs” Biztos Kezdet Gyerekház létrehozásának is egyetemleges célja, hogy segítsen fentiekben írt hátrányok csökkentésében.

Gávavencsellő Nagyközség Önkormányzata 2017-ben pályázatot nyújtott be az EFOP-1.4.3-16 kódszámú „Jó kis hely – Biztos Kezdet Gyerekházak és kistelepülési komplex gyermekprogramok támogatása”, valamint a „Gyerekesély programok infrastrukturális háttere” tárgyú pályázati felhívásra. Mindkét pályázat pozitív eredménnyel zárult.

Ez azt jelentette, hogy Gávavencsellő Nagyközség Önkormányzata az EFOP-1.4.3-16-2017-00119 sz. Biztos Kezdet Gyerekház Gávavencsellőn című projekt szakmai megvalósítására 39.990.484.-Ft ot, míg a kapcsolódó a „Gyerekesély programok infrastrukturális háttere” tárgyú felhívásra benyújtott „Gávavencsellői Biztos Kezdet gyerekház infrastrukturális

feltételeinek biztosítása” című EFOP-2.1.2-16-2018-00047 azonosító számú nyertes pályázata 14.901.782.-Ft vissza nem térítendő támogatást nyert.

I./ A Kicsi Kincs Biztos Kezdet Gyerekház működésének tárgyi feltételeit a „Gávavencsellői Biztos Kezdet gyerekház infrastrukturális feltételeinek biztosítása” című EFOP-2.1.2-16-2018-00047 azonosító számú nyertes pályázat biztosította, biztosítja

megvalósítási idejének kezdete: 2018. július 07.

megvalósítási idejének vége: 2020. február 29.

Szakmai munkánk és a program céljainak elérését nem csak a munkatársak, szakemberek tudása, szakmai rátermettsége, hanem maga a külső/belső környezet is nagymértékben befolyásolja. Sajnos, az ideiglenes helyszín (Uzsoki út) erre nem volt teljes mértékben alkalmas, mivel nem rendelkezett megfelelő udvarral, nem volt árnyékos területe és a Biztos Kezdet Gyerekházak Módszertani útmutatójában rögzített feltételeknek sem tudott megfelelni. Nem volt lehetőség felnőtt közösségi tér kialakítására sem.

A végleges helyszín, ahol jelenleg is működik a Gávavencsellői Biztos Kezdet Gyerekház (Kápolna u. 3.) egy csodálatos környezetben elhelyezkedő volt óvoda épülete. Jellegénél fogva eredendően megfelelő csoportsobákkal, konyhával, kicsi, korosztálynak megfelelő mosdókkal rendelkezett, már felújítását megelőzően is. Hatalmas, árnyékot adó kertjében számos szabadtéri rendezvényre, játékokra ad lehetőséget. Hangulatos, hívogató s központi helyen helyezkedik el. Közel van a buszmegálló, üzletek, posta, melyek megélte mind együttesen biztosítja egy gyerekház sikeres működését. Az udvaron elkezdődött ez év tavaszán a bölcsőde építkezése, így sajnos ebben az évben a gyermekek nem használhatták az udvart. Reméljük, hogy kora ősze és az azt követő működési időszakra ismét birtokukba vehetik majd az apróságok a kertet, és a kültéri játékokat, melyek mozgásfejlesztésre alapozó jelentősége vitathatatlan és feltétlenül szükséges. (pl. hinta-idegrendszeri fejlődésre gyakorolt hatása, egyensúlyérzék)

Mivel műszakilag elfogadható állapotban volt az óvoda épülete és láthatóan rendelkezett a szakmai munkához előírt szükséges helyiségekkel, a pályázaton nyert felújításra szánt összegből a belső tereket, az akadálymentesítést és a felnőtt mosdót, zuhanyzót, mosókonyhát minden probléma nélkül fel lehetett vállalni.

Az épület utca felőli frontján sikerült a nyílászárókat kicserélni, megtörtént a tisztító festés, a gyermek étkeztetőben és foglalkoztatóban a színes festés, a mennyezet szigetelése és a főbejárat felőli tér kövezése. A babakocsikat fedett előtér fogadja, ahonnan a gyermekfoglalkoztatót és ebédlőt lehet megközelíteni. Ezen a területen van természetesen a kicsik zuhanyzója és mosdója is.

Talán a legnagyobb feladat a felújítást végző beruházónak az épület hátsó frontján lévő, a központi épülethez később illesztett iroda és gyermek mosdók szerkezeti és tetőfelújítása volt. Sajnos ez a blokk süllyedt és falai erősen megrepedeztek, valamint a tetőszerkezet vízszintes beállítása miatt megtartotta az esővizet és az erős beázás még inkább rombolta a falszerkezetet.

A felújítás során itt a tetőszerkezet megemelése vált szükségessé, hogy a csapadék lefolyhasson a csatornába. a csatorna szintén ki lett ezen a részen cserélve. Technológiailag sikerült az épületrész alapzatának süllyedését is megállítani és így ma már visszatekintve megállapítható, hogy sikeres volt az erre irányuló munkavégzés, megállt a süllyedés és nincs beázás.

A főbejáratától kettős előtérrel át vezet az út a felnőttek számára alkalmas közösségi térbe, valamint az egy légtérű irodába, mely egyben a tanácsadások helye is. Ebben az épületrészben van a felnőtt vizes blokk és a mosókonyha is, mely teljes mértékben fel lett újítva, valamint a konyha, melyben minden nap elkészül a kötelező kisétkezés, azaz a tízórai, valamint esetenként a szakmai programhoz kapcsolódó főzési tevékenység, pl. Szülőakadémia.

A projekt keretén belül beszerzésre kerültek a „Kicsi Kincs” Biztos Kezdet Gyerekház működéséhez szükséges bútorok (ágyak, asztalok, székek, szekrények, polcok, pelenkázó, fogasok, járókák, játéktároló szekrények, stb.), konyhai eszközök, fürdőszobai felszerelések, törölközők, ágyneműk, szőnyegek, függönyök, lámpák, mosógép, szárítógép, az épület karbantartására szolgáló eszközök, hinták, sátrak, elektronikai eszközök (fényképezőgép, kamera, TV készülék...).

A felnőtt közösségi tér berendezése mobil, mely a programok jellegéhez igazodva alakítható.

Minderre azért volt szükség, hogy a Gyerekház valóban egy jól felszerelt, barátságos környezetben lévő helyen és térben várja a hátrányos, halmozottan hátrányos családok képviselőit, kik számára szeretnék a jövőben is, hogy 2. otthonuk legyen ez a hely.

Így vált lehetővé és ez az épület teremtette meg annak feltételét, hogy nem csak felújításra, hanem tárgyi beszerzése is megfelelő arányban és az elvárt minőségben képviselje a Biztos kezdet projekt szakmaiságát, szellemiségét.

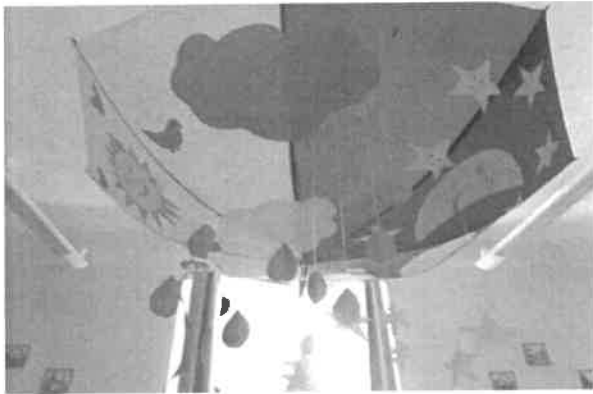
Az épület külső, belső környezete, berendezése, felszereltsége (eszközei, fejlesztő játéka) alkalmassá váltak és elősegítik az érzelmi, értelmi, esztétikai, erkölcsi, környezeti nevelésre tett tevékenységünk megvalósításának hatékonyságát, közösségi magatartás kialakítását.

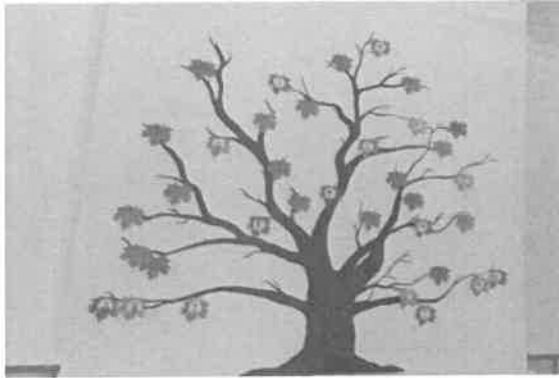
A hatályos törvényi szabályzók értelmében a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal SZ/112/00999-40/2019. ügyiratszámom 2019. október 17-én kelt levelében megadta a már „Kicsi Kincs” névvel rendelkező Gyerekháznak a végleges működési engedélyt.

Engedély azonosítója: SO530590

A végleges helyszínen, melyet mind a gyermekek, mind a felnőtt látogatók és a helyi közösség tagjai magukénak tartanak, maradéktalanul megvalósíthatóak azok az elképzelések, melyek a „Biztos Kezdet Gyerekházak” pályázati felhívásban foglaltak tartalmazznak, s a törvényi rendeletek elvárják.

2019. szeptember 14-e

Felújítást követően a Kápolna u. 3.sz. alatti végleges helyszín átadási ünnepsége

KIMUTATÁS

**az EFOP-2.1.2-16-2018-00047 azonosító számú nyertes pályázata 14.901.782.- Ft vissza
nem térítendő támogatás felhasználásáról**

sorsz.	Beruházás, megbízás megnevezése	Szerződő fél megnevezése	Beruházás, megbízás összege
1.	Projektmegvalósításához szükséges eszközbeszerzés	Bútor-Export Import SRL Kft	2.411.570 Ft
2.	Felújítás	BUDA-HÍD Kft.	9.781.870 Ft
3.	Műszaki ellenőrzés	Fazekasné Jánócsik Zsuzsanna ev.	150.000 Ft
4.	Gyermekbútorok készítése	Türk Richárd ev.	511.136 Ft
5.	Műszaki és egyéb eszközbeszerzés	GOLD BAHAMA Bt.	876.502 Ft
6.	Kötelező szolgáltatáshoz mosógép és szárító beszerzés	HORNYÁK ELECTRO Hornyák Csaba ev.	170.000 Ft
7.	Konyhai felszerelések	TomaPlast Kft.	79.136 Ft
8.	Pénzügyi vezető alk.	Kis Anikó	156.900 Ft
9.	Projektmenedzser alk.	Kádár Orsolya	156.900 Ft
10.	Szakmai terv készítése	Hajdúsági Hallgatókért és Civilekért Egyesület	410.845 Ft
11.	Eszközbeszerzés (TV)	Stúdió Elektro Kft.	187.400 Ft
12.	Dologi költség	Fűtés	92.792 Ft
összesen:			14.985.051 Ft

Megjegyzés: Az EFOP -2.1.2-16-2018-00047 sz. projekt végrehajtásának helyszíni ellenőrzésére (Gávavencsellő, Kápolna u. 3.) 2021. augusztus 04-én került sor. A helyszíni ellenőrzés a projekt pénzügyi-fizikai előrehaladásának, műszak/szakmai tartalmának, közbeszerzésének, beszerzéseinek, nyilvánosságának szabályszerűségét vizsgálta.

A záró helyszíni vizsgálat alapján a projekt végrehajtása szabályszerű volt.

Sajnos jelen beszámoló elkészítésének időpontjáig ennek ellenére 7.725.348.-Ft összeget az Emberi Erőforrások Minisztériuma még nem utalt át Gávavencsellő Nagyközség Önkormányzata részére. (utófinanszírozás)

II. Gávavencsellő Nagyközség Önkormányzata az EFOP-1.4.3-16-2017-00119 sz nyertes pályázata révén a Biztos Kezdet Gyerekház Gávavencsellőn című projekt szakmai programjának megvalósítására 39.990.484.-Ft-ot, nyert.

<u>megvalósítási idejének kezdete:</u>	2018. 03.01.
<u>megvalósítási idejének vége:</u>	2022. 02.28. – eredeti –
	2022.05.29. – járványügyi helyzet miatt meghosszabbítva –
Záró elszámolás benyújtásának határideje:	2022. 08.29.

A Gyerekházak működési feltételei körbehatároltak, szabályozottak, országosan egységes ideológiai, szakmai célok megvalósítását tűzve zászlajára akár Európai Unió, akár hazai finanszírozású a működése. Ezt tükrözik, azok a törvények, rendeletek melyek betartása kötelező érvényű:

Jogszabályi környezet

- A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (Gyvt.)
- 15/1998.(IV.30) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek, szakmai feladatairól és működési feltételeiről –
- 40/2018.(XII.4.) EMMI rendelet a gyermekek esélynövelő szolgáltatásinak szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- 369/2013. (X.24.) Korm. rendelet a szociális gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről, EMMI rendelet főbb szabályai a BKGY- ra vonatkoztatóan.

A Biztos Kezdet Gyerekházak alapelvei

a./ Életkori célzás:

A program célcsoportját a 0-3 éves korú gyerekek alkotják

b./ Területi célzás:

Az ország területi egyenlőtlenségeit figyelembe véve a program elsődleges célcsoportját a hátrányos helyzetű járásokban, valamint a települési szegregátumban élők jelentik. Ezeken a területeken jellemző leginkább a szociális problémák halmozódása, az erőforrások szűkössége, másrészt itt hiányoznak leginkább a kisgyermekeket fejlesztő szolgáltatások.

c./ Hozzáférés:

A szolgáltatások a kisgyermekes családok számára jól megközelíthetőnek kell lenni, hogy kerékárral, babakocsival elérhessék a szolgáltatás iránt érdeklők.

A gyerekház nyitva tartása munkanapokon rendszeres és folyamatos. A szolgáltatások ingyenesek. A szolgáltatás a képességek kibontakoztatását segítő személyi és tárgyi környezetet biztosít állandó szakember vezetésével.

d./ Szülőkkel való együttműködés:

A program meghatározó eleme a szülők aktív részvétele, a velük való tartalmas együttműködés a szülői kompetenciák megerősítése, a családok egészségügyi, szociális, gyermekjóléti, oktatási, munkaügyi szolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek segítése. Az együttműködés további célja a tanulási motiváció felkeltése, a képzettség hiánya miatt a munkaerő-piacról kiszoruló fiatal szülők foglalkoztathatóságának javítása.

e./ Szakmaközi együttműködés:

Az alapellátáshoz, valamint a speciális szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása egyaránt fontos a hátrányos helyzet újratermelődésének megtörése érdekében. A korai felismerés és az esetleges fejlődési elmaradások kezelése érdekében is elengedhetetlen a szakmaközi együttműködés.

Az alapelvek együttes érvényesítésekor beszélhetünk Biztos Kezdet programról.

A Biztos Kezdet Gyerekház Gávavencsellőn 2018. március elején megkezdte két fő munkatárssal (szakmai vezető, projektasszisztens) a Gávavencsellői Művelődési Ház és Közösségi Könyvtárban tevékenységét. A projekt 6 hónapot biztosított a tevételes munka beindítására, mely alatt már az első évben 5 fő indikátorszámot kellett teljesíteni. A kezdeti tevékenység lehetővé tette a projekt pályázatának tartalmi megismerését, szakmai, finanszírozási kereteit. Lehetőség volt a vonatkozó törvények megismerésére, a leendő gyakorlati munkához szükséges dokumentáció előkészítésére és természetesen a tapasztalatcserére a már működő gyerekházaknál, valamint a célcsoport tagjainak felkeresésére, családlátogatásra, melyekről információt a helyi védőnőktől kaptunk. **A Biztos Kezdet Gyerekház Gávavencsellőn 2018. augusztus 31-én Családi Nappal kezdte meg a közösségi munkát.** Természetesen a felszereltség és maga az épület helységei még nem feleltek meg az előírásoknak, de a lelkesedés már megadta a feladathoz a lendületet.

A „Kicsi Kincs” Biztos Kezdet Gyerekház alap és kiegészítő tevékenységei:

Alaptevékenység:

1./ Gyermekre irányuló szolgáltatások

A projekt úgynevezett mérföldkövei meghatározták a mindenkori gyermeklétszámot. Első évben 5 fő, második évben 7 fő, harmadik negyedik évben Gávavencsellő Nagyközség Önkormányzata 10 fő hátrányos helyzetű gyermek rendszeres gondozását vállalta. A projekt munkatársai teljesítették az elvárásokat. Már az első évben 10 gyermeket regisztrált a gyerekház rendszeres látogatóként, ami azt jelentette, hogy az adott hónapban legalább 10 alkalommal jelen volt a gyerekházban. Mi is a feladatunk célunk a találkozások alkalmával? Elsősorban a feltétel nélküli szeretet révén a rendszeresség kialakítása életükben, ami azt jelenti, hogy adott időre meg kell érkezni, mindig azonos időben történnek az étkezések. Természetesen asztal mellett, korosztálytól függően, mivel vannak csecsemőkorúak is, illetve olyan apróságok, akik még etetőszékben kapják az ételt. A nagyobbacsók étkezés előtt kezet mosnak, megtanulják helyesen használni az evőeszközt, tudják mire való a szalvéta és a szemetes tároló. Megtanulják, hogy étkezés közben nincs játék, szaladgálás, valamint bevárják többi társukat is. Megjelenik a „köszönöm”, „kérem” szó tudatos használata.

Az elmúlt években odafigyeltünk arra, hogy a tizórai változatos és egészséges ételleket tartalmazzon, legyen minden nap zöldség és gyümölcs a tányéron. Sajnos a hozzánk érkező gyermekek jelentős része nehezen szokta meg az otthonitól eltérő ételleket. A zöldségeket

előszeregettel mellőzték a gyerekek, de lassan hozzá szoktak és mire elhagyják a gyerekházat, mindenkinek van kedvence.

A csecsemőkorúak számára számos esetben a gyerekház konyháján készítettük el az ételt, megtanítva anyukát is a helyes alapanyagok használatára, egyben rádöbentettük őket, hogy sokkal olcsóbban lehet a mindennapi étkeztetést kevés energia és nyersanyag révén megoldani.

A kismamák szívesen tanulták a főzés fortélyait, melyet reméljük a későbbiek során is megtartanak.

Elkezdődik a szobatisztaságra nevelés is, természetesen ezt is a gyermek fejlettsége és persze a szülői hozzá állás határozza meg. Nagy odafigyelést és türelmet igénylő feladat.

Ami igazából célja és a jelentősége a gyerekházaknak, hogy a munkatársak segítsék a kisgyermek fejlődését, a megfelelő foglalkozások, játékhasználatok kiválasztásával és tudják, hogy milyen korban milyen fejlettségi szintet kell elérni a kicsiknek.

Mivel több esetben volt már 3,4,6 hónapos apróságunk is egyszerre, valamint velük együtt 1 éves két és három éves gyermek, óriási a munkatársak leterheltsége, felelőssége. Gondoljunk csak bele. Van egy most elinduló egy éves, aki próbálgatja lábait, csetlik –botlik, van mellette aki azt gondolja a maga 14 hónapos korával, hogy bejárja a nagyvilágot, s vannak a két és fél, három évesek, akik a maguk sérthetetlen kis Én-képével félelmet nem ismerő pszichéjükkel önfeledten játszanak, labdáznak. Van aki az anyukáját hívja sírva, zokogva, hosszú percek óta, s aki csak ül a szőnyegen s próbálkozik felállással. S ez a felvázolt összetétel nem ritka. Ebben a korosztályos fejlettségi szintben képzeljük a velük foglalkozó munkatársakat. Mennyi figyelem, törődés, energia szükséges, hogy minden gyermekre legyen idő, óvó kar és törődés, hogy fejlődjenek, hogy otthon érezzék magukat a kicsik.

A Gyerekházban folyó képzések időszakában előfordult, hogy 16-20 gyermek is volt egyszerre a foglalkoztató teremben (2020/21-ben). Sajnos 2021-ben a bölcsőde építkezésének időpontjától az udvarra nem lehetett kimenni játszani, így a kánikula, mely bezárt mindenkit a fülledt terembe még inkább fokozta az amúgy sem irigylésre méltó helyzetet.

A nevelők minden nap megtervezett képességfejlesztő foglalkozásokat tartanak a gyermekeknek, különös tekintettel a kis és nagymozgások előtérbe helyezésével, mely fejlesztő hatással van az idegrendszerre. Ezért is volt sajnálatos, hogy a négy év működéséből kettőben nem volt lehetőség kültéri játékok használatára. (Hinta, mászóka - csúszda...)

A nevelőknek fontos tudni, hogy a gyermekek az életkori sajátosságokra jellemző fejlettséget mikor kell jellemzően elérni. Éppen ezért, minden héten a heti team keretében átbeszéljük a munkatársak a gyermek fejlettségi állapotát. Hallás, figyelem, látás, mozgásfejlődés. Abban az esetben, ha a gyermek viselkedésében, fejlődésben eltérés, visszamaradás tapasztalható, minden esetben konzultálni szükséges a szakemberekkel.

A projekt lehetővé tette, hogy a projektidőszak alatt havonta egy alkalommal pszichológus és fejlesztőpedagógus segítse a helyes megítélésben a munkatársakat és a szülőket egyaránt. Az elmúlt négy évében 5 gyermeket kellett különös gonddal kezelni, három gyermek korai fejlesztésre járt, jár Ibrányba a Pedagógiai Szakszolgálat korai fejlesztését veszik igénybe.

Feladatunk a foglalkozások során a ritmusérzék, érzékelés, érzelem, egyensúlyfejlesztés, szépérzék, kézügyesség, erkölcsi nevelés, a finommotorikát fejlesztő tevékenységek mindennapi alkalmazása. Mindezek fejlesztésére tudatosan készülünk, melyben segít a havi és heti terv, melyek az éves munkaterv részei s melyet a Központi Dokumentációs Rendszerben rögzíteni is szükséges napra készen.

A projekt lehetővé tette a szakemberek rendszeres részvételét, segítő közreműködését így 46 alkalommal volt jelen segítő tevékenységével a csoportban a fejlesztő pedagógus, valamint a pszichológus. Gyerekházunk pszichológusa az elmúlt időszakban hét Gávavencsellői általános iskolás, valamint óvodás korú gyermeknek adott lehetőséget hosszabb – rövidebb időszakban pszichés eredetű problémájuk kezelésére, természetesen díjtalanul.

Gávavencsellő két védőnője heti rendszerességgel látogatja Gyerekházunk gyermekeit. Ezek az alkalmak segítenek feltárni az apróságok valóságos családi hátterét, segít megérteni egy-egy magatartási problémát és lehetőséget ad a szakmai konzultációra. Kapcsolatunkat a védőnőkkel, valamint a helyi önkormányzat szociális területtel foglalkozó munkatársával kivételesen jónak, építő jellegűnek értékelem.

Elmondhatjuk, hogy azok a hátrányos helyzetű gyermekek akik a Biztos Kezdet Gyerekházból kerülnek óvodába korosztályuknak megfelelően illedelmesek, fejlettek, vagy korai fejlesztésen vesznek részt. **A projektidőszak alatt eddig 54 rendszeresen járó gyermeket regisztráltunk a rendszerbe és 51 családot vontunk be gyermekeik kapcsán a projekt szakmai tevékenységébe.**

2./Szülőkre irányuló szolgáltatások

Talán elsőként a gyerekházat rendszeresen látogató kismamákkal kapcsolatban jegyeznék meg néhány gondolatot. A szülők kezdetben bizalmatlanok voltak, hogy gyermekeiket úgymond idegenekre bízzák, de hamar rájöttek, hogy biztos, értő és szerető kezekben vannak kicsinyeik. Minden nap beszélgetünk a szülőkkel, elsősorban a gyermek fejlettségét érintően. Elmondjuk, megtanítjuk az anyukákat a helyes „együtt játszás” szabályaira, a beszéd a nyelv tanításának módszerére, és természetesen a helyes fegyelmezés szabályaira, a gyermekekre ható pszichés hatásra ennek kapcsán. Ezek az alkalmak mindig lehetőséget adnak arra, hogy közelebb kerüljünk és megismerjük a család problémájának gyökerét, helyzetét és a változtatás lehetőségét. Amennyiben kölcsönös tisztelet és bizalmi viszony alakul ki, lehetőség adódik a konkrét segítségnyújtásra. Ennek gyakorlata gyerekházunkban sokrétű.

Szolgáltatások:

- A projekt alapján kötelező feladat a mosás, valamint a tisztálkodás lehetőségének biztosítása.

Természetesen ez a szolgáltatási rendszer gyerekházanként eltérő rendszerben működik. Gávavencsellőn kevesen élnek ezzel a lehetőséggel. Annál inkább igény mutatkozik a hivatalos dokumentumok értelmezésében történő segítségadásra, valamint egy-egy kérvény, hivatalos levél elkészítésére.

Számos esetben készítünk el önéletrajzot, motivációs levelet, valamint felkutatjuk a munkalehetőségeket. A járványügyi helyzettel egy időben megsokasodott az ügyfélkapu használatával, létrehozásával kapcsolatos kérések, feladatok száma. Valamint az anyukák részéről az orvosi időpontok, vizsgálatok kéréséhez a tevőleges segítségnyújtás. A szülők, akik bizalmát elnyertük, vagy azok családtagjai rendszeresen megkeresnek bennünket tanácsért, mely a családon vagy egyéb kapcsolaton belüli konfliktust, problémát kívánja megnyugtató mederbe terelni.

Képzések

-A projekt által kötelezően meghatározott feladat a Szülőakadémia és a Szülésre felkészítő beszélgetések a kézműves és közösségi rendezvények megtartása.

a./ Szülőakadémia:

A programot havi rendszerességgel szerveztük. Témája változatos, mindig az adott közösség szülőcsoport (anyukák, nagymamák,) érdeklődési köréhez igazítottuk. Hagyományos roma ételek receptcseréje, főzés, háztartástan, családi költségvetés tervezése, helyes szeretet a családban, példamutatás, családtervezés, tudás-tanulás, szegénységfogalom, felelősségvállalás, jogok-és kötelezettségek, gyermekek jobb jövőjének kulcsa, szülői példa, ... voltak a fő témák. Ezek az alkalmak nem csak információ cserére, hanem a programon résztvevők egymáshoz kötődésére, közeledésére, egyfajta zárt, de már azért nyitni kész közösség kialakulásához vezetett, akik a gyerekház falain túl is segítik egymást.

A szülőakadémia a terveknek megfelelően az eredeti projektidőszak végére 46 alkalommal kerül megszervezésre, jelenleg 45 a megtartott alkalmak száma.

b./Szülésre felkészítő tanácsadó beszélgetések a kismamákra irányuló felvilágosító programok, melyeket 6 hetente szerveztünk a védőnők aktív közreműködésével azzal a céllal, hogy a leendő szülőkkel beszélgetve felvilágosítást adjunk a leendő anyukáknak a gyermek nevelés, gondozás gyakorlati teendőiről, jelen állapotokra jellemző egészségügyi ismeretekről.

Nevezetesen a táplálkozás és a helyes életvitel szabályairól, az egészséges életmód pozitív hatásáról a magzatra, arról, hogy minél többet beszéljenek vele, s hogy hogyan kezeljék a terhesség időszakát. Bemutattuk a babaápolás fortélyait s beszélgettünk az apa szerepvállalásáról, valamint a tudatos családtervezés szükségszerű voltáról, hogy egyre kevesebb olyan anyuka vállaljon gyermeket, aki még szinte maga is alig lépte át a gyermekkor határát .A projektidőszak alatt **24 alkalommal** sikerült a beszélgetéseket realizálni.

c./ Kézműves foglalkozások

A kézműves foglalkozások az egyik legnépszerűbb tevékenységi forma gyerekházunk életében.

A foglalkozások ingyenesek, a kész dísz tárgyakat, „alkotásokat” melyek elkészítéséhez szakmai segítséget is kapnak a résztvevők haza is vihetik. Ezeken a foglalkozásokon nem csak a szűkebb értelemben vett fiatal anyukák, hanem azok családtagjai, kisebb nagyobb gyermekek és a gyerekház környékén élő lakók is előszeretettel látogatják. Általában 15-25 fő. Hihetetlen hangulat, kreativitás jellemzi ezeket a délutánokat és őszinte beszélgetés alakul ki a résztvevők között. Ebben a körben már számos esetben felvetették az anyák, hogy gyermekeiknek jobb sorsot szánnak, mely tudás alapon érhető el. Természetesen minden alkalommal egyféle irányított de mégis spontán kapcsolódási lehetőséget vetnek fel a gyerekház munkatársai a közösség tagja számára, mely során érezhetővé válik a pozitív szemléletváltás. A kézműves foglalkozások ünnepkörhöz, alkalomhoz, évszakokhoz is kötődnek. Kreativitást, önálló tervezést igénylő tevékenység, mely fejleszti a szépérzékét és megadja a résztvevőknek a sikerélményt, az alkotás örömét.

A projektidőszak alatt **eddig 36 alkalommal** került sor a program megszervezésére, mely folytatódik május végéig, illetve a projektzáró Családi Napon összevont komplex elemként jelenik meg a nap folyamán.

d./ Közösségi rendezvények

A Biztos Kezdet Gyerekház Gávavencsellőn projekt három **Családi Nap** szervezésére, rendezésére kapott központi támogatást a pályázatban, **egyenként bruttó 250.000.-Ft összegű ráfordítási** kerettel. Aki valaha szervezett közösségi rendezvényt, az tudja, hogy egy közel teljes napot programmal megtölteni ilyen csekély összegből szinte lehetetlen vállalkozás. Mégis két alkalommal eddig már sikerült. Egyszer a projekt tevéleges beindításakor, majd az állandó helyszín avatásának napján, ahol a gyerekházunk felvette a „**Kicsi Kincs**” nevet. (A név:- Kicsi Kincs -, pályázat útján, 34 javaslatból lett kiválasztva.)

Úgy is lehetne fogalmazni, hogy a helyi, gávavencsellői közösség összefogott, hogy az ünnepi esemény valóban ünnepélyes keretek között kerülhessen lebonyolításra.

A projekt záró Családi Nap rendezvényét ez év május 14-re tervezi a gyerekház kollektívája és a fenntartó önkormányzat vezetése.

Az „**Akikre büszkék vagyunk**” címet viselte az a rendezvény, mely sorozatnak indult, de megvalósításában a járványügyi helyzet megakadályozta a szervezőket a rendezvény tömegeket érintő volta miatt. Célunk a program megszervezésével az volt, hogy segítsük az érintettek

szemléletváltását. Felrázzuk a sokszor magukba zárt felnőtteket a változtatásban, hogy erőt adjunk az újbóli cselekvéshez a bemutatott példák alapján. Az „Akikre büszkék vagyunk” programban olyan hátrányos körülmények között élő roma származású embereket kívántunk bemutatni, akik saját erejükből jutottak az élet ranglétráján magas pozícióba vagy értek el az élet különböző területein sikereket. Rámutatva ezzel arra a tényre, hogy az egyénnek saját magáért is tennie kell és minden lehetséges ha ott van az erős akarat és a tudás.

Egyfajta szemléletváltásra kívántuk ösztönözni célközönségünk felnőtt tagjait, mely lehetővé teszi és előre vetíti egyfajta jobb élet reményét melynek kulcsa elsősorban maga az ember, legyen az bármilyen etnikai hovatartozású is.

A rendezvénysorozat első programja 2020. szeptember 08-án került megrendezésre és a Gávavencsellői származású Jóni Anikó volt a vendége, aki jelenleg Budapesten dolgozik egy gyermekjóléti intézetben és a gyermekek készségfejlesztése az élethivatása, munkája.

3./ Helyi közösségre irányuló szolgáltatások, kapcsolatrendszer

A 'Kicsi Kincs' Biztos Kezdet Gyerekház a projekt szakmai elvárásaihoz, céljaihoz elveihez tartva magát túllépett a kötelező kereteken és igyekezett működése során olyan lehetőségeket felkutatni, melyek a biztos kezdet elvekhez kapcsolható tevékenységekkel segítik elérni annak **céljait.**

a./ 2021. februárjában sikerült létrehozni a „**Roma Hagyományőrző Csoportot**”, melynek nagy jelentősége, hogy a gyermekek mellett a szülők is bekapcsolódtak a foglalkozásba. Együtt élték meg a tánc és a zene befogadásának örömét. A gyermek-szülő kapcsolat pozitív fejlődésében a közös cselekvésekből származó öröm megélése a személyiségfejlődésben igen jelentős esemény. Maga a csoport léte segít a helyes identitás kialakításában, fegyelemre és kitartásra nevel, segíti a helyes közösségi magatartás kialakítását. A csoport 2021 nyarán több alkalommal lépett színpadra, így Gávavencsellő lakossága is láthatta őket, valamint Nyíregyházán két alkalommal mutatták be tudásukat, elhivatottságukat színpadi fellépés keretein belül.

b./ Képzések, egyéb a célcsoportra irányuló projekttevékenység bevonása a gyerekház feladatrendszerébe.

Felismertük idejekorán azt a tényre, hogy egyedül önmagunkra hagyatkozva nem érhetünk el céljaink megvalósításában (tudás átadása, szemléletváltás, közösségi magatartás..) jelentős és

átütő eredményt, ezért felvettük és befogadtuk olyan szervezetek, projektek programjának megvalósítását, melyek beleillettek a „Biztos kezdet” eszmeiségébe.

- „Adj esélyt Gávavencsellőnek” avagy a fiatalok helyben maradásának ösztönzése elnevezésű projektben a fiatalok számára rendszeresen tervezett **munkaerő-piaci tanácsadás** volt betervezve, ahol fiatalok voltak, ám megfelelő képzettségű szakember nem állt rendelkezésre. A „Biztos Kezdet Gyerekház Gávavencsellőn” projektben ellenben kiváló képzettségű szakember volt biztosítva és nem volt érdeklődő. Így összevontuk ezt a két lehetőséget és ennek eredményeként minőségi és tartalmas eseményekké váltak a munkaerő-piaci tanácsadások, melynek helyszíne a gyerekház volt.
- A gyerekház adott **hat alkalommal** lehetőséget az **óvodapedagógusok továbbképzésének**. Jelentőségét abban látjuk, hogy az óvodapedagógusok megismerkedhettek a „Biztos kezdet” program céljaival, feladatrendszerével és mind az óvónők, mind a gyerekház munkatársai élő, segítő kapcsolatot alakítottak ki a jövőbeni szakmai-emberi együttműködés érdekében.
- **A tudás a jobb élet kulcsa.** Ezen gondolat vezérelte a gyerekház munkatársait, amikor a Leonardó Média Akadémia Szakképző Iskolával összefogva meghirdette Gávavencsellőn annak lehetőségét, hogy az általános iskolát nem befejező valamint középiskolai tanulmányait kezdeni vagy folytatni szándékozó felnőtt lakosságnak lehetőséget adott képzéshez történő csatlakozásra.
- **Általános iskolai tanulmányok befejezésére 22 főt, míg középiskolába 18 főt** sikerült regisztrálnunk, akik meg is kezdték tanulmányaikat. Mivel a jelentkezők különböző évfolyamokra jelentkeztek és nem volt lehetőség helyben ennek okán osztályt indítani, így Rakamaza adott lehetőséget a jelentkezőknek tanulmányaik folytatására ill. azok elkezdésére.
- Bevontuk és együttműködve szerveztük meg az **EFOP-3.7.1-17-2017-00001 „Aktívan a tudásért” projekttel** Gávavencsellő hátrányos, halmozottan hátrányos felnőtt lakosai így a célcsoportunkhoz közvetlenül tartozó szülőket is 120 valamint 240 órás képzésbe, ahol résztvevők feleleveníthették eddigi ismereteiket, új információk birtokába juthattak és természetesen egyfajta közösségi együttlét kapcsán kimozdulhattak a hétköznapi monoton fogaskerekéből. Ezeket az alkalmakat a képzés vezetői nem csak a szakmai ismeretek átadására használták fel, hanem egyfajta önismereti, motivációs tréning keretében a szemléletváltásra is ösztönözték a résztvevőket.

- **A képzések 175 felnőttet érintettek**, akik megélhetési támogatásban részesültek a tanfolyam elvégzését követően.

Tanfolyami témák:

- *Munkaerő-piacra felkészítő kompetencia-fejlesztő program*
- *Kiskerti növénytermesztő*
- *Szociális gondozók segítője*
- *Digitális kompetencia-fejlesztő (távoktatás, kontakt napokkal)*

A tanfolyamok két eset kivételével a gyerekházban kerültek lebonyolításra, melyre a résztvevőket a gyerekház dolgozói szervezték. **A tanfolyamok befogadásáért terembérleti díjat fizetett a képző szerv, mely Gávavencsellő Önkormányzata bevételét hozzávetőlegesen 2 millió forinttal növelte 2020/21 évben. E kapcsolat révén 11 képzést sikerült megszervezni.**

- **Közös együttműködés eredménye a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Vöröskereszt Család és Karrierpontjával szervezett tréning**, ahol a képzés célcsoportja 2020-ban *állami, önkormányzati intézmények, egyházi, oktatási, szociális szervezetek vezetői, munkatársai* voltak.

A GINOP-5.3.13-20 KISGYERMEKET NEVELŐ SZÜLŐK KÉPZÉSÉNEK ELŐSEGÍTÉSE, ÖSZTÖNDÍJA ÉS ELHELYEZKEDÉSÜK TÁMOGATÁSA című projekt célja a kisgyermeket nevelő szülők képzésben való részvételének elősegítése, foglalkoztathatóságuk javítása, munkába való visszatérésük támogatása. Gyerekházunk élt a projekthez történő csatlakozás lehetőségével és 2020-ban 23 hátrányos helyzetű célcsoportnak megfelelő édesanyát ért el ezzel a lehetőséggel. A képzés helyben gyerekházunk közösségi termében volt. Így a kismamáknak minden feltétel adott volt, hogy tanulmányait elkezdje. Nem kellett hosszasan utazni, külön pénzt áldozni a képzésre történő eljutáshoz. A kicsiket gyerekházunk szeretettel fogadta, s a szülők ösztöndíjban részesültek az elmúlt egy év alatt.

A vizsgára, mely 2022. február 11-én lesz 14 kismama jelentkezett, akik OKJ-s végzettséget szereznek majd **bolti eladó** szakmából. Ez a szakma még vidéken is piacképes és bízunk abban, hogy így a munkaerőpiacra visszatérő anyukák helyben és a környező településeken el tudnak majd helyezkedni.

4./ Szakmai partnerekkel együttműködés

A gyerekház szakmai, elsősorban kisgyermekekre irányuló tevékenységét nem egyedül végzi, szorosán támaszkodik a jelzőrendszer tagjaira, Gávavencsellő szociális és önkormányzati intézményeire. A Család-és Gyermekjóléti Szolgálat munkatársaival számos esetben folytat konzultációt. Különösen élő kapcsolat alakult ki specifikusan is a helyi védőnővel. Gávavencsellő Nagyközség Önkormányzata mindvégig támogatta a projekt szakmai munkáját, kezdeményezéseit.

Összegzésként elmondhatjuk, hogy a projektidőszak négy éve alatt szerves része lett a gyerekház Gávavencsellő Nagyközség egészének és tőle telhetően örömmel részt is vállalt a község közösségi munkájából.

4./ Biztos Kezdet Gyerekházak szakmai munkájának segítségét kötelező partnerségben segíti, felügyeli, módszertani támogatást nyújt az EFOP-1.4.1-16 kiemelt projekt mentorhálózatával, mellyel a fenntarthatósági időszakban is együtt kell működnie a fenntartónak, és a Biztos Kezdet Gyerekháznak.

A projektidőszak végére, a gyerekház szakmai vezetőjének és szakmai munkatársának el kellett végeznie a **Biztos Kezdet Alapképzést** (120 óra). Ennek a követelménynek a projektben foglalkoztatott mind a két munkatárs eleget tett. Továbbá még a járványügyi helyzet miatt elhalasztott úgynevezett „**Partnerképzés**” amely kötelező eleme a pályázatnak, vár megvalósításra. Várhatóan 2022. első negyedévében a projektidőszak vége előtt biztosítja a kiemelt projekt a képzés realizálását.

III. Központi Dokumentációs Rendszer

Minden Biztos Kezdet Gyerekháznak kötelezően, napra készen vezetnie kell fenti dokumentációs rendszert, mely részletesen tartalmazza a gyermekekre irányuló szakmai tevékenység körét, a gyermekek fejlődését, a szülők-gyermekek kapcsolatát, rendezvényeket,

szakmai programokat, indikátorokat, szakmai megbeszéléseket, képzéseket...**Mindehhez** természetesen a **papír alapú beszámolókat, terveket** (heti,havi, éves terv , tízórai menüsor, gyermekek fejlettsége, család szociális helyzetének változása, egyéb családban történő változás, szakemberek jelenléte...stb.) is el kell készíteni.

A dokumentációs rendszer rögzíti az indikátor számokat, azaz, hogy a gyerekház az adott hónapban teljesítette-e vállalt, meghatározott kötelezettségét.

A Gávavencsellői Biztos Kezdet Gyerekház fennállása időszakában minden esetben eleget tett az indikátorszámok teljesítésének.

IV. Reklám marketing tevékenység

Gyerekházunk foglalkozásairól, rendezvényeiről rendszeresen informálta Gávavencsellő lakosságát **szórólapok, plakátok** időben történő kihelyezésével olyan helyszíneken, melyet a lakosság minden rétege látogat. Többek között élelmiszer boltok, orvosi rendelő, közművelődési intézmény, posta, óvoda, önkormányzat Gyermekjóléti szolgálat, iskola.

2019-től hírt adtunk tevékenységünkről, céljainkról, eredményeinkről az évente megjelenő „**Gávavencsellői Körkép** - ben,„ valamint létrehoztunk a gyerekháznak egy közösségi oldalt, ahol közvetlenül szólhattunk a munkánk iránt érdeklődőkhöz. A **Kelet-Magyarország** Napilap oldalán egy-egy nagyobb rendezvény kapcsán is sikerült helyet kapnunk.

A gyerekház **saját közösségi oldallal rendelkezik**, ahol szintén megjelennek a felhívások, valamint a lebonyolított programokról készült tájékoztatók, fényképek. Itt természetesen a hozzászólások, vélemények is helyet kapnak.

V. A „Kicsi Kincs” Biztos Kezdet Gyerekház szakmai tevékenységének finanszírozása

A pályázaton elnyert összegből a gyerekház pályázatban vállalt és kötelezően előírt szakmai munka költségeit teljes mértékben lefedte, valamint a szakmai vezető és szakmai munkatárs bér-és járulékköltségét, a kötelezően előírt projektmenedzser, pénzügyi asszisztens bérét, annak járulékait egyaránt biztosította.

Terveknek megfelelően történt a szakmai munka elérését segítő játékok, szakkönyvek, technikai eszközök beszerzése, valamint a kötelezően előírt képzésekre szánt keretösszeg felhasználása.

Egyik rögzített eleme a Biztos Kezdet programnak a kísétkeszítés, avagy a tízórai biztosítása, melyet szintén pályázati keretből finanszírozta a fenntartó.

A dologi költségek azaz az épület használatával kapcsolatos kiadások (fűtés, világítás, víz, szemétszállítás, ...) a fenntartó Gávavencsellő Nagyközség Önkormányzat költségvetéséből kerültek kifizetésre.

ÖSSZEZÉS:

Meglátásunk, tapasztalatunk alapján elmondható, hogy munkánk bár nem látványos ugyan, de gyümölcsöző. Ha belegondolunk a történelem fejlődése során, hogy az ideológiai változások, egy-egy társadalmi kor elvárt, elfogadott erkölcsi normáinak elavult megváltoztatásához mennyi időre volt szükség és mennyi áldozattal járt, úgy gondolom, hogy itt Gávavencsellőn termő talajra lelt a projekt céljaival, hogy segítséget nyújtson annak a hátrányos helyzetű rétegnek akik kis segítséggel, de hajlandóak sorsuk kerekén fordítani és erőt, energiát fektetnek életük jobbá tétele érdekében.

Sok türelem, kitartás, hit és bizalom szükséges ehhez a munkához, melynek kell, hogy folytatása legyen, hogy az elültetett magból fogant csíra szárba szökkenhessen.

Gávavencsellő, 2022. 02. 10.

Türk Mária
Türk Mária

szakmai vezető